

до костелу прибудовано двоповерхову споруду, у якій жив Потоцький. У наш час триває реставрація.

Кам'янець-Подільський кафедральний собор Святих апостолів Петра і Павла (Петропавлівський собор) – кафедральний собор католицької єпархії латинського обряду, пам'ятник історії культури та архітектури, що має величезне історико-культурне значення. Архітектурний ансамбль складається з Петропавлівського кафедрального собору, дзвіниці, тріумфальних воріт і турецького мінарету, має риси ренесансу, бароко й неоготики. З описів костелу відомо, що він збудований 1375 р. із дерева за часів першого кам'янецького єпископа – домініканця Вільгельма, а споруда з каменю існує нібито за рішенням єпископа Якова Бучацького (1502–1517). У період турецького правління (1672–1699) костел став головною мусульманською мечеттю Кам'янця-Подільського. До нього прилаштували мінарет (висота 36,5 м) зі 145 кам'яними сходишками. Після повернення поляків на мінареті встановлено статую Богородиці (1756) висотою 3,5 м. Богородиця стоїть на земній кулі та півмісяці, благословляючи місто і край. Навколо її голови ореол із 12 зірок, які немов освітлюють шлях мешканців цього прекрасного міста.

Вороніна О., Голоднова Д.
НТУ «ХП»

НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ ТА РЕЛІГІЙНІСТЬ ЯК ОСНОВА ДУХОВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Актуальність дослідження засад української духовності зумовлено нині потребою формування сталої національної свідомості, осягнення української національної ідентичності, подолання кризи культури, моралі, світоглядних орієнтирів. Розуміння унікальності української народності, дослідження історії та культури, встановлення спадкоємності між минулими поколіннями та сьогоденням – шлях до самозбереження української нації.

Основною причиною негативних явищ у суспільстві є той факт, що суспільна мораль недостатньо розвинута, оскільки базується на радянських тоталітарних цінностях, які вже відійшли в минуле. Тому саме за ни-

нішніх умов є важливим становлення нової системи морально-духовних цінностей, нового світогляду, який ґрунтувався б на культурно-духовних традиціях нашого народу. Духовні, моральні, релігійні цінності – основа суспільства, його живе коріння.

У духовній культурі українського народу провідне місце належить обрядам, звичаям, народній творчості, мистецтву, які своїм корінням сягають у давні часи родоплемінних відносин. Так, основним змістом аграрно-календарних обрядів є поклоніння Землі, Сонцю, силам природи. Вони передавали нащадкам знання, навички і традиції сільськогосподарського виробництва. Роль релігії в житті людей дуже велика. Східні слов'яни були язичниками. Із давніх часів збереглися такі обряди, як свята весни, надії на успішний збір урожаю, осінні свята тощо. З утворенням Київської Русі слов'янські народності християнізуються. Світосприйняття, духовні засади слов'ян з того часу істотно змінюються, з'являються нові ідеали та ціннісні орієнтири, створені обрядові традиції, притаманні саме українцям. Християнська віра стала джерелом освіти, культурного розвитку, мистецьких пошуків для українського народу. Важливими християнськими цінностями є смирення, терпіння, справедливість, повага до навколишнього Всесвіту й Любов. Любов до Бога є головною християнською заповіддю, виконуючи яку життя людини наповнюється сенсом: любов до Творця означає любов до ближнього, до всіх людей. Справедливість означає рівність усіх людей перед Богом, розуміння своєї відповідальності перед суспільством, визнання права кожного на творчість, самореалізацію, буття.

Отже, загальні релігійно-духовні цінності покладено в основу існування українського суспільства, вони збігаються із загальнолюдськими цінностями. Ці питання є актуальними сьогодні за умов утвердження української держави й українського народу як такого, що історично толерантний, творчий, відкритий світові. І від того, чи будемо ми сьогодні прислухатися до відголосся нашого минулого, чи будемо продовжувати духовні традиції та продукувати на їх основі нові, буде залежати ставлення до нас країн – членів світової спільноти. Недаремно ж відомий французький письменник Поль Валері писав: «У майбутнє ми входимо, озираячись у минуле».